

بررسی تطبیقی مرگ و زندگی در اشعار ابوالعلاء معری و شوریده شیرازی

۱. محمودرضا توکلی محمدی*، ۲. محسن اصغری پهلوان**

۱. استادیار زبان و ادبیات عربی، دانشگاه قم، قم، ایران

۲. کارشناس ارشد زبان و ادبیات عربی، دانشگاه قم، قم، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۶/۳۱؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۱/۱۵)

چکیده

مرگ و زندگی همواره از جمله مسائلی بوده‌است که انسان در طول سالیان دراز به واکاوی حقیقت آن پرداخته تا بتواند به فلسفه وجودی این دو امر مهم پی‌برد. بدیهی است چنین مسئله مهمی ذهن شاعران را که حساسیت بالاتری نسبت به مردم عادی دارند، درگیر نماید و درست به همین سبب، در میان شاعران، برخی موضوع مرگ و زندگی را دستمایه آثار خویش قرار داده‌اند تا به این شیوه، دیدگاه‌ها و دغدغه‌های فکری خود را نسبت به آن بیان نمایند. پژوهش حاضر به صورت تطبیقی و بر اساس مکتب آمریکایی و به شیوه توصیفی-تحلیلی به بررسی دیدگاه ابوالعلاء معری (۳۶۳-۴۴۹ ق)، شاعر عرب‌زبان عصر عباسی، و شوریده شیرازی (۱۲۷۴-۱۳۴۵)، شاعر فارسی‌زبان عصر قاجار درباره موضوع یادشده پرداخته‌است. در این پژوهش، پس از اشاره گذرا به زندگی دو شاعر نابینا، همانندی‌ها و ناهمانندی‌های دیدگاه آنان درباره دو مضمون «مرگ» و «زندگی» بررسی شده‌است و واکنش این دو شاعر و نتایج دیدگاه آنان نسبت به این دو مسئله بیان می‌شود. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که دیدگاه هر دو شاعر نسبت به موضوع مهم «مرگ» و «زندگی» در پاره‌ای از موارد با یکدیگر تفاوت ریشه‌ای دارد. شوریده شیرازی زندگی را راهی برای رسیدن به سعادت ابدی می‌داند و از نظر وی، مرگ شروعی دوباره است، اما ابوالعلاء معری در مواجهه با مرگ به علت وحشت از آن، زندگی خویش را می‌بازد و نگاه بدبینانه‌ای نسبت به زندگی دارد!

کلیدواژه‌ها: ادبیات تطبیقی، مکتب آمریکایی، زندگی، مرگ، ابوالعلاء معری، شوریده شیرازی.

---

* E-mail: mrtavakoly@yahoo.com (نویسنده مسئول)

** E-mail: Asghary1990@gmail.com